

Hajnal Ward Judit

Keresztúton: Új biblioterápiai olvasókönyv előkészületben

Az első biblioterápiás szövegeket tartalmazó könyvem a L'Harmattan Kiadó gondozásában jelent meg 2019-ben *Tintásíveg. Történetek a tengerentúlról* címmel. A *Sorsok és szenvedélyek* sorozat, amelyben napvilágot látott, a tudományos vagy szépirodalmi igényrel írott művek közlése helyett a gyakran máshová nem beskatulyázható, de értékes és innovatív szövegek publikálását tekinti elsődleges céljának, olyan műveket, „amelyek az irodalom, a művészetek felől érkeznek, de mégsem pusztán (vagy akár nem elsősorban) irodalmi értékük, hanem szakmai tartalmuk is fontossá teszi őket”.*

Az addiktológiai biblioterápiás olvasókönyv céljából összeállított *Tintásíveg*ben, tiszteletem kifejezéséeként a tizenkét lépéses programok iránt, 12+1 történet járja körül a szenvedélybetegségből történő felépülés lehetőségeit, sikereit és kudarcait. A szövegek célja az irányított olvasás segítségével történő szövegfeldolgozás és önismereti reflektálás. A biblioterápia hazai, szépirodalom-orientált gyakorlatától eltérő módon a kötetben fiktív történetek szolgálnak a szövegértelmezés és a szöveg által ihletett beszélgetések kindulópontjául. Az egyes történeteket kérdések követik – mint egy idegen nyelvi tankönyvben –, amelyek a szövegértést kívánják elősegíteni egyéni vagy csoportos formában. A kötet elején pedig a biblioterápiával ismerkedőknek a terület egyik legkiemelkedőbb hazai szakemberének, dr. Béres Juditnak, a Pécsi Tudományegyetem docensének bevezető tanulmánya nyújt áttekintést a módszerről.

* Demetrovics Zsolt – Felvinczi Katalin – Rác József: *A szerkesztők előszava*. In: Hajnal Ward Judit: *Tintásíveg. Történetek a tengerentúlról*. Budapest, ELTE PPK : L'Harmattan, 2019. 9. p.

A szövegek létrejötteinek háttérben az általam vezetett *Reading for Recovery* (R4R), *Olvadás a gyógyulásért* project áll. Az angol nyelvű addiktológiai biblioterápiái gyűjtemény összeállítását a New Jersey államban található Rutgers Egyetem Alkoholtudományi Intézet könyvtársaival végeztük az Amerikai Könyvtári Szövetség kétéves Carnegie-Whitney pályázatának anyagi támogatásával 2015–2016-ban. A szenvedélybetegek és hozzátartozóik számára javasolt könyvek, könyvismertető, segédanyagok, források és linkek a gyógyító olvasást mint kiegészítő kezelésmódot propagálják.

A project folytatásaként jött létre a *Books We Read* (Könyvek, amiket olvasunk) a Rutgers Egyetem egyik természettudományi könyvtárában 2019-ben. Az elsősorban egyetemistákat célzó program egyrészt szélesebb célközönségre támaszkodik, másrészt az olvasás népszerűsítésének változatosabb elemeire épít. Az adott szöveggel történő azonosulás lehetőségeinek kiaknázására megtartottuk az R4R módszereit, amelyek a koronavírus okozta távoktatás alatt is működőképesnek bizonyultak mind a féléves (*Tales We Read*), mind pedig a nyári online olvasóprogramok (*Summer Tales*) segítségével.

Ezeket a hagyományokat folytatja egy újabb kötetre való fiktív szöveg, *Keresztúton* címmel. A kötetbe felvett írások a szenvedélybetegségekkel és mentális zavarokkal küzdő, különböző életkorú és szociokulturális háttérű szereplők mindennapjaival foglalkoznak. A történetekben a problémák gyökere talán még mélyebben húzódik, és a belső indíttatású, a rendellenességek felismerésén alapuló megoldások mellett nagyobb hangsúly esik a külső segítség igénybevételével történő felépülésre. Ilyen a jelen cikk függelékében szereplő történet is, amely egy képzeletbeli utazás első állomásain vezeti keresztül az olvasót. A narrátor az anya, aki felnőtt fiát a bentlakásos terápiás intézetbe kíséri. Az 1990-es évek óta Magyarországon is terjedőben van a felépülésközpontú rehabilitációs program, az úgynevezett Minnesota Program. A bentlakásos kezelés legalább két hónapig tart, több héten át a külvilágtól teljesen elzárva. A program része a hozzátartozók bevonása a terápiába, ami a betegek felépülését jelentős mértékben elősegítheti. A szenvedélybetegségét ön maga előtt beismerő fiú első, tétova lépései a felépülés felé vezető úton elgondolkoztatnak a gyógyulás valós esélyeiről. A biblioterápiás feldolgozásra szánt szöveg olyan kérdésekre keresi a választ, hogy milyen esélyekkel indul az ideérkező, és mennyiben függ a felépülése a külső körülményektől, a programtól és a felkínált lehetőségektől. A fiktív történet, amelyben az anya és fia a kis eldugott városka mellett található, direkt erre a célra épített rehabilitációs intézetbe érkeznek, hiteles környezeti elemek ábrázolásával állít mementót az USA-ban bevált programnak.

Az olvasásterápia során a szövegfeldolgozás nem úgy történik, mint az iskolai irodalomórán. Nem létezik az egyedül érvényes és hiteles olvasat, a szöveg inkább az irányító szerepét kívánja betölteni önmagunk megismerésében. A választott szöveg fontos, de számít az olvasó is, aki a szövegek olvasása, értelmezése és megbeszélése során felfedezi saját érzéseit, megpróbál értelmet keresni saját

maga részére a szövegben és az őt körülvevő világban. Mivel nem szépirodalmi szövegekről van szó, az irodalomórán tanultakat (Mire gondolt a költő?) feltétlenül el kell felejtetni! Nem kifejezetten biblioterápiás célzatú olvasóklubjainkban is ragaszkodunk ehhez az elvhez. Az egyetemistáknak is azt javasoljuk, hogy tanulják velünk újra a szövegolvasást és -értelmezést.

A cél a szövegre való reflektálás a személyes érintettség révén. Ebben segítségünkre lehetnek a szöveg után felsorolt kérdések, javaslatként a szövegfeldolgozáshoz. Nem szükséges mindegyikre választ adni. Az olvasó saját kérdései nemcsak szövegértelmezésre, hanem befelé fordulásra is készíthetnek. Azt javasoljuk, hogy amennyiben nehézségbe ütköznénk olvasás közben, akkor célszerű egy-egy apróbb részletbe belemerülni, hogy utat találjunk a szöveghez. Ha az olvasás közben vagy a szövegről történő elmélkedéseinkben problémás részhez érünk, megfontolandó azon is elgondolkodni, miért tűnik nehéznek az adott szakasz.

A *Keresztúton* típusú szövegek szándéka az is, hogy az olvasót saját élményeinek írásos feldolgozására inspirálják. A naplóírás, a történetek értelmezése kérdés-felelet vagy rövid emlékeztető formájában mintegy a fejlődés lépéseinek rögzítéseként azonnali és későbbi reflektálásra szolgálhat. A kreatív írás szerepét Béres Judit tanulmánya is hangsúlyozza. Akár az asztalfióknak írunk, akár megosztjuk szövegeinket hasonló cipőben járó sorstársainkkal, a folyamat önkifejezésre és önismereti munkára ösztönöz. A különböző perspektívákból való rápillantás egy problémára arra tanít, hogy elfogadjunk olyan jelenségeket is, amelyeket esetleg nem teljesen értünk. A szövegek nyelvi megformálása pedig „segít az értékek, az elvek, az érzések és az identitás tisztázásában, metaforákat ad kezünkbe, hogy kifejezhessük a máshogyan kifejezhetlent.”**

Függelék

Keresztúton

Az utazás eseménytelenül telt. Az anya feleslegesen aggódott, hogy a szokatlan helyzet rossz hatással lesz a fiúra, vagy esetleg valamilyen váratlan és nehezen kezelhető reakciót vált ki benne, amivel nem tud majd mit kezdeni.

A reptéren a céges minibusz várta őket, a megbeszéltek szerint. Az alagsorban a csomagkiadó mellett várakozó egyszemélyes fogadóbizottság diszkrét tábláján csak a fia utóneve szerepelt. Mr. Anderson. A sofőr mindössze pár évvel lehetett idősebb a fiúnál.

– Egyenesen az otthonba? – kérdezte.

– Igen – válaszolta egyszerre anya és fia.

** Béres Judit: A biblioterápia lehetséges alkalmazásairól – az amerikai biblioterápia örökségének tükrében. In: Hajnal Ward Judit: *I. m.* 23. p.

A nyolcszemélyes Toyota minibusz aznap nem várt több utasra. A sofőr elvette tőlük a csomagokat, majd előzékenyen kinyitotta a vezetőülés mögötti toloajtót.

Az anya új bőrröndöt vett a nagy útra. Az RFID-val ellátott, négykerekű, elegáns Pierre Cardin talán nem a legjobb választás, ahány idegen kézen keresztülment az út során. A hipermodern csomag mellett ellenpontként szomorkodott a fiú barna, jobb napokat látott Dockers hátizsákja.

Elindultak a reptérről kivezető körforgalmi úton. Az égbolt baljóslatúan sejtett fel előttük, már ahol a forgatagban láthatóvá vált egy pillanatra. A felhőkarcolók árnyékában az anya mindig kicsinek és védtelennek érezte magát, akár kocsiban, akár gyalog. A délutáni csúcsforgalomban négy sávban haladt a forgalom kifelé Minneapolisból. A fiú egykedvűen ült a hátsó ülésen. Fekete alapon skarlát B betűs Boston Red Socks baseballsapkáját a fejébe húzta. Bedugta a fülébe az airpodot, és elkezdett matatni a telefonján.

– Megálljak valahol? – törte meg a csendet a sofőr.

– Köszönjük, nem szükséges – felelte az anya rosszat sejtve. Nyilván nem ez az első útja ennek a sofőrnek a reptér és a bentlakásos elvonó között.

– Tetszik tudni, akiért nem a mi autónk jön, az sokkal rosszabb állapotban kerül hozzánk. A taxishiénák annyiszor állnak meg, ahányszor a kedves utas parancsolja. Nem mindenki ilyen szerencsés, hogy kísérővel érkezik.

– Hol szoktak megállni?

– Bárhol. Majd meg tetszik látni, hogy mennyi lehetőség van a városban és útközben is.

– Hát igen, ebben az államban tényleg bárhol lehet venni alkoholt. Cigarettről nem is beszélve.

– A szenvedélybeteg pedig jó vásárló.

Ilyen sommás mondatok hangzottak el a két ismeretlen párbeszédében, miközben az ablaktörő a legmagasabb fokozatban is alig bírta a rájuk zúduló vízmennyiséggel. Egyszerű, közhelyes, de mindkettőjük mindennapi életére vonatkozó alapigazságok a világtól vízfüggönnyel elzárt guruló dobozban. Akvárium fordítva, kívül a víznek árja. Semmi túlfogalmazás, mentegetőzés vagy eufemizmus.

Égszakadás, földindulás, az anya mégis érezte, hogy jó irányban haladnak.

Az egyórára tervezett útból az ítéletidőben másfél óra lett. Gondolataiban elmerülve az anya észre sem vette, amint a tájkép a Twin Cities nagyvárosi előkelőségéből falusias, gyéren lakott, dimbes-dombos vidékké változott, miközben a vihar is alábbhagyott. Kínézett a vízcseppekben fürdőző ablakon. A forgalom csökkenéséből úgy ítélte, hogy már nem járhatnak messze a létesítménytől, amit a prospektusokban városi zajtól mentes felépülési lehetőségként reklámoztak.

Az autópályát kétsávos út váltotta fel. Akár előzni is lehetett volna, de rajtuk kívül egy lélek se járt az úton.

A kisbusz váratlanul lekanyarodott a főútról. Az anya nem emlékezett, hogy táblát látott volna. Ezután még majdnem másfél kilométert haladtak a bejáratot jelző apró épületig.

Se kapu, se sorompó.

– Kerítés sincs? – kérdezte az anya meglepetten.

– Nincs. Aki idejön, önszántából jön. Akkor távozik, amikor akar.

Ez így nehéz lesz, kezdett aggódni magában. De egy szót sem szólt, csak a fiára emelte tekintetét.

– Nem fogok meglógni, nyugi – szólalt meg az, mintegy varázsűtésre. Először, amióta a repülőteret elhagyták.

Az anya ebben nem volt annyira biztos. A férje pont ilyeneket hajtogatott évtizedeken keresztül. Akár a sírkövére is rávészhették volna némelyik mondását.

Útjuk végéhez közeledtek. Legalábbis mára. *Egyszerre csak egy napot*, mondogatta az anya magában.

A kocsyi egy félkör alakú épület elé kanyarodott, majd megállt a széles üvegajtós bejárat közvetlen közelében. A téglából épült kétszintes épület inkább egy üdülőközpont recepciójára emlékeztetett felvételi iroda helyett. Kívülről egyáltalán nem lehetett belátni.

– És tényleg nem tartozunk semmivel? – kérdezte az anya a sofőrt, amikor az hátulról megjelent a fiú bőrröndjével a kezében.

– Nem, ez mind a program része.

– Akkor legalább ezt fogadja el – próbált némi papírpénzt a sofőr kezébe nyomni.

– Köszönöm, nem tehetem. A legjobbakat kívánom a kedves fiának és önnek is – mondta, és a bejárat felé terelte őket.

– Itt várok, amíg be tetszenek jelentkezni – szólt utánuk.

Az anya, aki eddig azt gondolta, hogy elkíséri majd a fiát a szállásra, kérdően nézett rá.

– A kolléga elmondja, hogy mi a házirend, megvárom. Aztán mehetünk is a szállodába.

– Értem. Köszönöm – hebegte bizonytalanul.

Teljesen jogos. Az ember ne játsszon se helikopter-, se buldózerszülőt a harmincéves fiával. A fiúnak kellett eldöntenie, hogy valóban akarja-e. Most neki kell elkezdni az ügyintézkést. Önállóan, magától, egyedül. A program része, idézte fel az anya az olvasottakat, ami miatt ezt a méregdrága, de dokumentáltan hatékony helyet választották.

A külvilág csábításait minden bizonnyal kirekesztették, az már ennyiből is látszik.

Az ajtóig kísérte a fiút, ahol egy munkatárs sietett eléjük. A harminc és negyven közötti, kisportolt alkatú férfi barátságos arca, nyílt tekintete és tankönyvszerűen pozitív testbeszéde bizalomkeltőnek tűnt. Közönséges utcai ruhát viselt, semmi fehér köpeny vagy ápolói uniformis. Egyedül a nyakába akasztott, személyzet fel-

íratú névjegy jelezte, hogy az illető nem gyógykezelés alatt áll, hanem itt dolgozik valamilyen beosztásban.

– Szeretettel üdvözöllek a Jellinek Otthonban, Joseph. Nevem Peter, én leszek a kísérod az első hetekben – nyújtotta kezét a fiú felé.

Az anya tanácstalanul gyűrögette zsebkendőjét fia mellett.

– Mrs. Anderson, ugye? Az autó most elviszi a szállásra. Tessék egy kicsit pihenni. Holnap reggel 9-kor ott lesz a sofőr. Addig Joseph és én itt mindent elrendezünk.

– Köszönöm, hálásan köszönöm.

Az anya sebtében megölelte a fiát, majd bal kezükkel összeütötték az öklüket, ahogy mindig, amióta a fia kosarazott, majd gyorsan sarkon fordult. Nem akarta, hogy a munkatárs észrevegye a szeméből kigördülő könnyecseppet.

A fiatal sofőr, korához képest meglepően nagy empátiával, csendben tette meg az utat az anya szálláshelyéig.

A kis kétemeletes szálloda egy nem túl forgalmas út mentén helyezkedett el a benzinkút mellett a szomszédos faluban. Amolyan útszéli motel is lehetett volna, szobáztatásra tökéletes. Az intézet közelsége azonban mindig telt házat eredményezett. A sofőr megerősítette, hogy reggel kilencre jön érte, és visszaviszi majd a telepre a bentlakóhoz.

Így mondta, bentlakó. Ha az anyának eddig kétségei lettek volna, a szó véglegesítette a döntést.

A szállodai bejelentkezés a szokásosnál is diszkrétebben, mintegy ünnepélyes hangulatban történt. Mintha temetésre érkezett volna az ember, gondolta az anya, ahogyan a recepciós lényegre törő kérdéseire válaszolgatott. Semmi bájoltság vagy a környékbeli programok és látványosságok ajánlata.

Pedig talán nem ártott volna. Az időeltolódás miatt ugyanis két teljes órát nyertek, ami kevésbé stresszes utak alkalmával is összekavarja az embert.

Az anya egész délután nem tudott mit kezdeni magával. Nem mintha pedikűrre vagy uszodára vágyott volna, de az egyszerű és tiszta szállodai szobában nem kötötte le a magával hozott olvasnivaló. Lement a recepcióra, de ott senkit sem talált. Az étterem is kongott az ürességtől. Nem is igazán étterem volt, inkább csak afféle kis reggeliző-gyorsétkező a recepciótól jobbra, szemben a bejárati ajtóval. Öt asztal négy-négy székkal. A falak mentén húzódó pultokon már csak kávé, tea és egyéb frissítő volt így késő délután. Tétován kiválasztott egy forrócsoki-kapszulát, és ügyetlenül megpróbálta beleilleszteni a kávégépbé.

Nem igaz milyen béna vagyok, alig látom, mit hova kell tenni – bosszankodott, amikor arra lett figyelmes, hogy egy nagy fekete limuzin állt meg a szálloda előtt. Egy középkorú sofőr pattant ki a kocsiból, majd hajbókolva szélesre tárta a vezetőülés mögötti ajtót. Az autóból bokáig érő fekete bőrkabátba burkolózott, ösztövére férfi szállt ki. A fekete garbó a füléig ért. Haja csapzottan lógott a kabátgallér fölé. Nyúzott, kivörösödött arca alig látszott az óriási napszemüveg mögött, amihez a szemerkélő eső és a borús égbolt ellenére is ragaszkodott.

A férfi meglehetősen ingatag léptekkel megindult a recepció irányába. Kora nem volt megállapítható. Bőröndjét a sofőr cipelte.

Az étteremből szemlélve az anya akaratlanul is tanújává vált, ahogy az egyszemélyes recepción az előre megrendelt két szobába három perc alatt bejelentkeztek. Egy, kettő, három. Ezután az igen rossz bőrben lévő férfi a sofőr támogatásával eltántorgott az egyik földszinti szobáig a néptelen folyosón. Mindeközben egyik kezével mindvégig az arcát takarta, mintha attól félne, hogy lesifotósok vagy rajongók megörökítik eme dicstelen pillanatot.

Az anya hiába kutatott emlékezetében, hogy az ismerős archoz nevet tudjon társítani. Nem jutott az eszébe, ki lehetett az erősen kapatos híresség. Talán valami színész vagy rendező – gondolta. Esetleg rockénekes, a kabátjáról ítélve – ugrott be. Magas volt és hajlott hátú, mint Nick Cave, haja mint Piton profeszszoré. Nem illik általánosítani, de nem elképzelhetetlen, hogy rockénekesek is megfordulnak a szomszédos intézményben. Biztos oda készül holnap, de előtte még utoljára megvolt a *Béka feneke* presszó.

Pontosan, amiről a fiatal sofőrjük beszélt.

Elállt az eső. Az anya elindult, hogy valami harapnivaló után nézzen. Az útmenti Burger King nem az ő stílusa, és a kínai kifőzde látványa sem hozta meg az étvágyát. Valamit akkor is ennie kellene. Csak van itt egy élelmiszerbolt a közelben.

Ebben a minnesotai kisvárosban sem járt gyalogosan senki, a járda mégis megmaradt a legtöbb helyen. *Swedish Immigrant Trail*, hirdette egy tábla, de az egész ösvény le volt betonozva. A svéd bevándorlók valóban bebetonozták magukat ebben az államban.

Nem baj, kezdetnek nem rossz, fordult a betonösvényre megújult erővel a körülbelül fél kilométerre körvonalazódó kocka alakú épület irányába. Szeretett gyalogolni, egy kis eső sem zavarta volna, ha az időjárás mégis meggondolja magát.

Menet közben egy hordozható vécére emlékeztető építményre lett figyelmes. Úgy nézett ki, mint egy óriási nagy T betű, épp csak a zöldre festett, vízszintes része aránytalanul vastag volt. Óvóhely, jelezte a felirat a T fehér, függőleges szárán, ami közelebbről megnézve egy lépcsőlejárót rejtett. Persze, ez hurrikán- és tornádóállam, ahol a közkönyvtár alagsora gyakran nyújt védelmet azok számára, akik otthonában nincs óvóhely.

Egy vendéglátóipari egységet kikerülve a kocka valóban élelmiszer-áruháznak bizonyult, bár az üzletlánc neve nem hangzott ismerősen. Minden volt benne, amire szüksége lehetett aznap, sőt grillezett csirkemellet és előre elkészített salátát is talált.

– Itt tetszik fogyasztani, vagy becsomagoljam? – kérdezte az eladó jellegzetes középnegyati tájszóval.

– Megköszönöm, ha becsomagolja – mutatott a fehér hungarocelldobozra, amit távolabbi, környezetbarát államokban már csak elvétve látni.

A szállodához visszavezető úton kellemes meglepetésben volt része. Valami ismeretlen erő vonzotta a nagy parkoló végében, nem hiába. A faszor mögött egy óriási tó rejtőzött. Az ezer tó helyett legalább egyet lássak, gondolta. A távolban az alkonyatban lebukó nap mint olajmezőkön égő jelzőfáklya lángolt a tó közepe táján, enyhén megvilágítva a tó körüli házak csónakkikötőiben állomásozó vízi alkalmatlóságok körvonalait. Rohadt giccs, mondaná a fiú, okádnom kell, jutott eszébe, és elmosolyodott.

A kép hosszasan elkísérte. Még elalvás előtt is arra gondolt, milyen sötétnek látszott a tó közvetlenül a parton, a szürkületben két oldalról itt-ott kimagasló házak árnyékában. Meg ahogy nem bírta levenni a szemét a távolban fénylő lángcsóváról.

Másnap reggel a sofőr a megbeszélrt időpontban várta. Az anya már korán lement reggelizni, titkon remélve, hogy viszontlátja a tegnapi sejtelmes, bőrkabátos vendéget, és esetleg eszébe jut a neve. A limuzin még mindig ott pöffeszkedett a szálloda parkolójában, de utasainak nyoma sem volt.

– Gyakori az ilyen errefel? – kérdezte a fiút a nagy fekete autóra mutatva, amikor beszállt.

– Gyakoribb, mint kellene – hangzott a diplomatikus válasz. Ennél többre nem is lehetett számítani ebben a szakmában.

A telepen az anya ma már magára volt utalva.

– A hozzátartozók csak a zöld színű övezetben tartózkodhatnak – nyomta a kezébe a térképet a recepciós, miután összerakta a nyakba akasztható, vendég feliratú névjegyet. Zöld alapon fekete betűk. Ugyanolyan, mint a személyzet, csak azt fehér kártyára nyomtatták.

A térképen először a kis házikót kereste meg a park déli részén, ahol rövidesen a fiával fog találkozni. Majd aztán minden nap, ameddig itt lesznek. Amennyiben itt marad.

A hatalmas park üdülőtelepnek is beillett volna. Sétányok keresztbe-kasul, tavak, sőt egy igazi patak. Egy karéjban ikerlakások és sorházszerű garzonok. Csoportos oktatásra alkalmas nagyobb épületek, adminisztratív és gazdasági irodák. Könyvtár és kisbolt, a kereszteződésekben elhelyezett útjelzők szerint. A találkozóponrt a telep bejáratánál helyezték el, jobbra az első keresztúton. Innen egyenesen továbbhaladva az út a lakóegységekhez vezetett, balra pedig egy nagy épületszort állt.

A vázlatos térkép az egyik központi épület közepén ajándékboldot mutatott, a kávézó és az ebédlő között. Kávézónak azért ez túlzás, gondolta az anya, amikor odaért és mindössze egy kis büfét talált. A pultnál egy középkorú nő szolgált ki, aki mindenkire mosolygott. A sorban négyen álltak. A nő villámgyorsan dolgozott. A kávé illata az egész előteret betöltötte. A kávézó előtt négy kisasztal körül hat-hét vendég üldögélt. Közvetlen a bejáratnál is állt egy kis kerek asztal, mellette két szék, öntöttvasból, fehérre festve. Mögötte a polcon könyvek. Mintha a harmincas évekből maradt volna itt. Azoknál nem ült senki. Inkább kiállításnak

tűnt, mint berendezésnek. Az egyik polcon a *Nagykönyv* mellett felirat magyarázta, hogy ez valóban egy minikiállítás, Bill Wilson korából.

Az anya beállt a sor végére, és türelmesen várt. A pultosnak mindenkire volt egy kedves szava. Úgy tűnt, itt mindenki ismer mindenkit. Dolgozók, látogatók, bennlakók, egyelőre nem tudott különbséget tenni.

– Egy hosszúkávét kérek.

– Egy hosszúkávét rendel, más valamit tetszik parancsolni? Sütemény, üdítő? Tetszett már reggelizni? – mutatott a felszolgáló az előtte lévő hűtőpultra.

– Köszönöm, csak a kávé lesz.

– Kettőhetven, cukor és tej a kávéfőzők mellett – mutatott jobb oldalra a pultos, miközben átnyújtotta a közepes méretű, üres poharat. A kezét a forró italtól védő vastag papír pohárgyűrű már rá volt húzva.

Az anya fizetett, majd az önkiszolgáló gépekhez ment. Csak a koffeinmentesnél nem állt senki. Türelmesen megvárta, amíg rá kerül a sor. Hagyott egy ujjnyi helyet a tejnek is, amint teleeresztette a poharát. Édesítőt nem tett bele, pedig volt választék bőven, a szokásosnál háromszor akkora tartóban. Az apró tasakos fehér és barnacukor mellett ott sorakoztak a különféle mesterséges édesítők a jellegzetes sárga, rózsaszín és világoskék csomagolásban. És méz, sok-sok apró tasak méz. Az ipari kávéfőzők mellett óriási forróvíz tartály állt. A tea is nagyon népszerű lehet erre felé.

Leült az egyik üres asztalhoz. A kávé kiváló volt, erős, sűrű. De a körülötte járkálók kissé zavarták. A dolgozók mind egyforma, nyakba akasztható fehér személyi kártyát viseltek. És mintha vonalkódot is látott volna rajtuk. Mindenki tempósan, de nem túl sietősen haladt az útján. Volt, aki épp most érkezett munkába, mások épp egyik épületből a másikba tartottak. Az anya majdnem elővette a laptopját, hogy felcsatlakozzon a netre, amikor eszébe jutott a korlátozás. Nincs internet. A telefonjával kezdett babrálni, amikor az egyik alkalmazott odalépett hozzá, és megkérdezte:

– Segíthetek valamiben?

– Köszönöm, csak az időt próbálom agyonütni valamivel – mentegetőzött az anya, és inkább felállt.

Megpillantotta a *Serenity Shop* névre hallgató elárúsító helyet. Gondolta, megnézi, mit árulnak itt, ami elengedhetetlen a békességhez.

A bolt körülbelül negyven négyzetméteres lehetett. Első pillantásra egyszerű ajándékboltnak tűnt, amelyet az ember turistákat vonzó nagyvárosok és divatos üdülőhelyek forgalmas negyedeiben talál. A kasszát a bejáratnál helyezték el egy kör alakú pulton, ami zsúfolásig volt műtűrökkel, üdvözlőlapokkal és ajándéktárgyakkal. A könyvek alacsony polcokon sorakoztak, a ruhák vállfákon lógtak nagyság és szín szerint csoportosítva. Az árucikkek között böngésző ajándékvásárlók tömege viszont feltűnően hiányzott a boltból.

Az anya először a pólókat és egyéb sportos holmikát kezdte nézegetni. Milyen praktikus, gondolta, hogy aki nem hozott elég ruhát, vagy tovább marad, mint

tervezte, itt könnyen beszerezhet bármit. A Jellinek-ház feliratú kapucnis pulóver, melegítőnadrág, baseballsapka és szatyor jól megfért az Anonim Alkoholisták kiadványai mellett. Egy sor apróság, mint telefontöltő, ceruzaelem, rágógumi és töltött savanyúcukor stratégiailag pozicionált pontokon motiválta a kényszeres költekezőket. Noteszek, naptárak, tollak és ceruzák minden változatban.

Az anya kezébe vett egy egyszerű, de ízléses kötetet. *Napjaim alkohol nélkül*, állt a címlapon és csupa üres lapot tartalmazott. Zseniális, vidult fel a gondolatra, és már indult is volna vele a kasszához.

Aztán gyorsan visszatette. Majd Joseph megveszi magának, ha úgy tartja szükségesnek. Talán egy új hátizsákkal együtt, a hazaútra.

Elmosolyodott, kitörölte szeméből a kitolakodó könnyecseppet, majd elindult a telep bejárata felé, hogy a keresztnél megkeresse a kijelölt találkozási helyet.

Kezdődhet az élet hátralévő részének első napja.

KÉRDÉSEK

1. Kinek a döntése alapján utaznak az intézménybe? Ki választotta ezt a helyet?
2. Milyen jeleket találunk az anya és a fiú közötti egyetértésre vonatkozóan a kezelésről és annak szükségességéről?
3. Van-e jele az ellenállásnak a fiú részéről? Ha igen, milyen fokú?
4. Mi a szerepe a szállodában megjelenő hírességnek? Mit gondolunk, mennyiben tipikus a jelenség?
5. A szöveg a szereplőket anya és fiú néven emlegeti. Mi ennek a jelentősége? És a valós nevek alkalmi használatának (pl. Mr. Anderson vagy Peter)?
6. Mit tudunk meg a szövegből az intézmény lakóinak és dolgozóinak körülményeiről?
7. Milyen jelek találhatóak a nem hagyományos vásárlóközönség igényeinek maximális figyelembevételéről? Túlzónak tartja-e bármelyiket?
8. A szöveg két félnap történéseibe és a hozzájuk kapcsolódó gondolatokba, érzelmekbe nyújt betekintést. Mi a különbség a két nap között?
9. A történet egy utazásról szól, szó szerint és átvitt értelemben is. Megérkeztek-e a szereplők?
10. Mik az esélyei a fiú felépülésének? Mi lendítheti előre, és mi hátráltathatja ebben a környezetben?
11. Mik a híresség esélyei a felépülésre?
12. A telep nem mindennapi feltételeket nyújt a felépüléshez. Vajon milyen egyéb tényezők játszhatnak szerepet sikertörténeteikben?
- +1. Milyen jelei vannak az anya törődésének és aggodásának? Milyen út vezet az aggodástól a bizalomig?